

MULTIKULTURNÍ ASPEKTY SOCIÁLNÍ PÉČE

1. Tutoriál

Mgr. Lubomír Nenička, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FARUKTA V KARVINĚ

Cíle předmětu a podmínky jeho absolvování

Cílem kurzu je ukázat vazbu kulturních rozdílů, migrace a sociální politiky

Absolvování písemné zkoušky

1. SOCIÁLNÍ PÉČE , KULTURA A MULTIKULTURALISMUS

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Obsah přednášky:

- *Sociální péče a kultura – jejich charakteristiky a vymezení*
- *Kulturní rozdíly – vybrané základní pojmy a dimenze národních kultur*
- **Multikulturalismus** – jeho vymezení, typy a vývoj

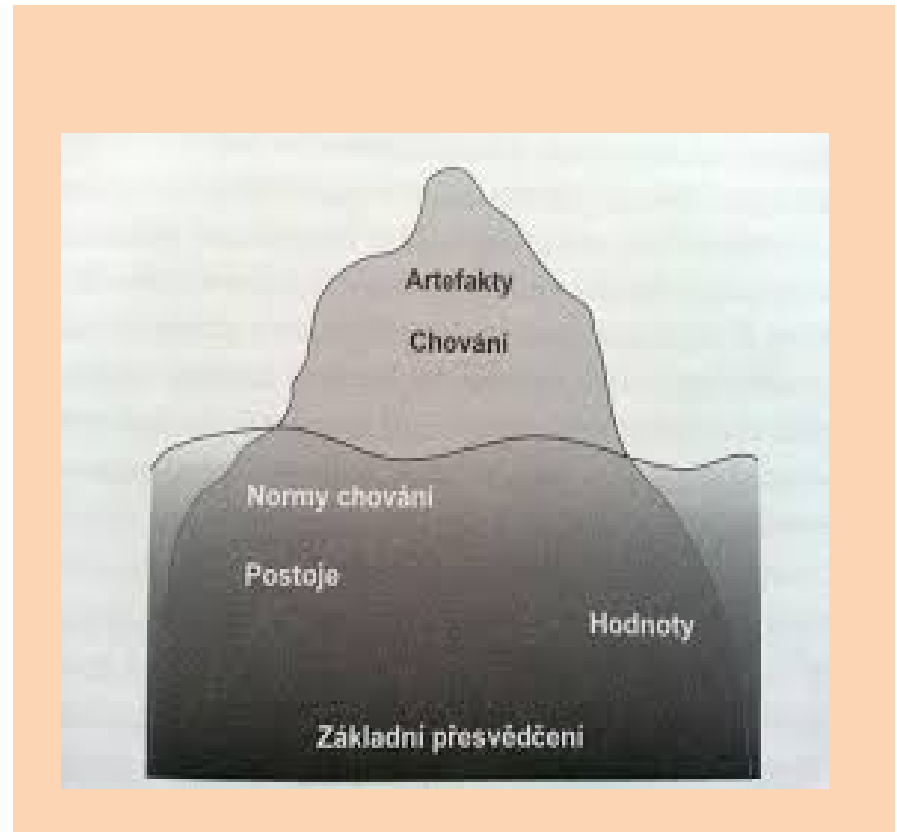
Sociální péče

- V obecném pojetí ji lze chápat jako péči o sociálně potřebné
- V případě České republiky je sociální péče definována jako část sociální ochrany, která je poskytována sociálně potřebným mimo rámec sociálního pojištění a státní sociální podpory

- Lze ji definovat jako „*souhrn vzorců chování, umění, víry, hodnot, zvyků, životního stylu a všech produktů lidské práce a myšlení, který je předáván v procesu socializace*“.
- Kultura může vystupovat v podobě artefaktů (lidských výtvorů), sociokulturních regulativů (hodnot, norem, kulturních vzorců), idejí a institucí organizujících lidské chování

Pojetí kultury – kultura jako ledovec

Často užívané pojmy související s rozdílností kultur

- **Akultura** – přejímání prvků odlišné kultury jednotlivci či skupinami
- **Enkultura** – proces včlenění do jiné kultury
- **Kulturní šok** – bezprostřední reakce na odlišnost jiné kultury
- **Kulturní stereotypy** - schématické názory na určité skupiny, na jejichž základě jsou také posuzováni jejich jednotliví příslušníci

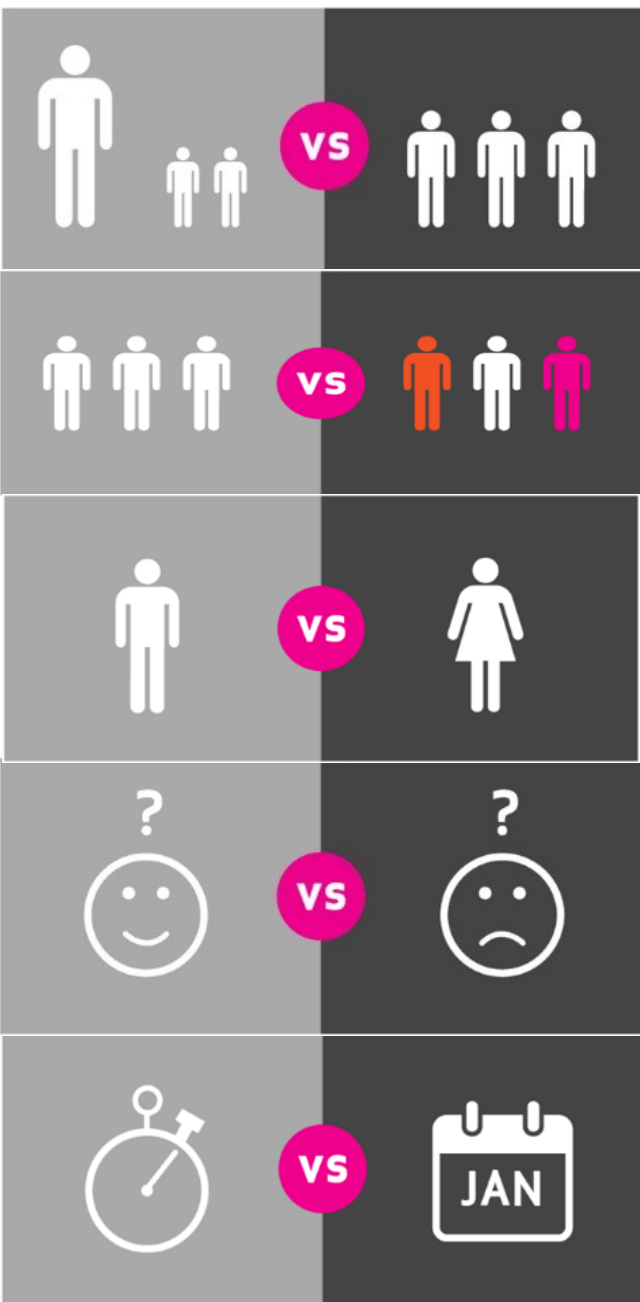

Kulturní šok a jeho fáze

Kulturní stereotypy

vzdálenost moci

kolektivismus
versus
individualismus

maskulinita versus
feminita

vyhýbání se
nejistotě

krátkodobá
a dlouhodobá
orientace

Geert Hofstede a jeho dimenze národních kultur

Jako kulturní dimenzi definoval takový aspekt kultury, který je měřitelný ve vztahu k jiným kulturám.

Multikulturalismus

**Bývá chápán
zjednodušeně
a v negativních
souvislostech jako
ideologie, která prosazuje
udržování kulturní
rozmanitosti**

Multikulturalismus je možno vymezovat na různých významových úrovních:

- pojmenování stavu společnosti
- vědecká teorie
- ideologie či politická vize
- soubor praktických a vzdělávacích strategií a postupů

Typy multikulturalismu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- **Pluralitní multikulturalismus** - kulturně odlišné společnosti jsou považována za uzavřené komunity, jejichž odlišnost je třeba podporovat a uchovávat.
- **Liberální multikulturalismus** - zdůrazňuje potřebu integrace jednotlivců v občanském společenství rovnoprávných osob.
- **Kritický multikulturalismus** – snaží se o nápravu nerovností s respektem ke kulturní odlišnosti, kterou však nezdůrazňuje.

Vznik a vývoj multikulturalismu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Multikulturalismus vznikl v 60. letech 20. století jako součást změn v přístupu k lidským právům, která zahrnovala také respekt k etnické různorodosti.
- Jeho pojetí se liší v evropských zemích a zámořských státech, které jsou typické mnohonárodnostní přistěhovalecké společnosti.
- Přístupy k multikulturalismu v jeho různých podobách ovlivnil vývoj migrace v posledních desetiletích.

Shrnutí

- Sociální péče je pojmána jako část sociální ochrany
- **Kultura** v moderním pojetí představuje komplexní celek, zahrnující **znalosti, víru, umění, mravy, právo, obyčeje a zvyky lidí jako členů společnosti.**
- Jako jeden z nástrojů pro porozumění kulturních rozdílů Geert Hofstede vymezil **pět základních dimenzí národních kultur**
- S odlišností kultur souvisí **multikulturalismus**, který lze chápat jako popis stavu společnosti (charakterizovaný soužitím různých kultur), či jako ideologii nebo vědeckou teorii.
- Jsou rozlišována **různá pojetí multikulturalismu – pluralitní, liberální a kritický.** Tato pojetí se odlišují různým důrazem na vyzdvihování kulturních rozdílů.
- **Multikulturalismus začal být i v důsledku zvyšující se migrace kritizován** jako ideologie, která jednostranně vyzdvihuje právo na kulturní odlišnost a tím podporuje kulturní separatismus.